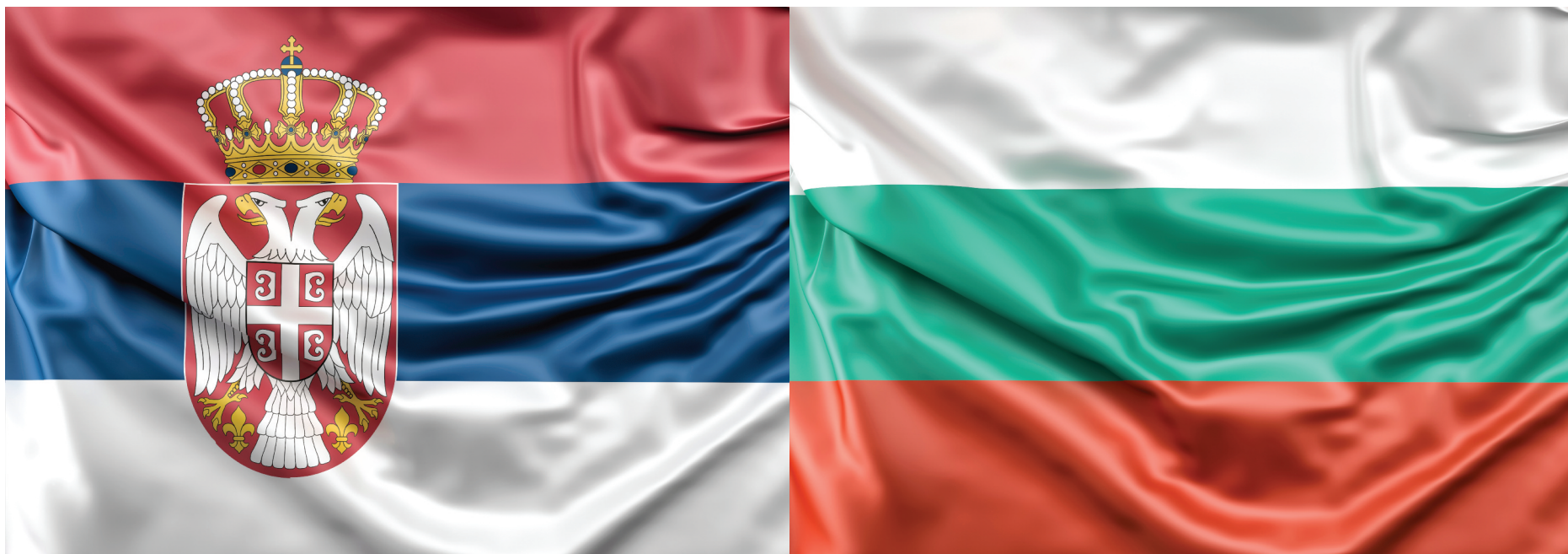

Minority News

Uvodnik 53

Praznik sa jakom porukom

Uvodnik za ovaj broj biltena Minority News nastao je uoči Dana slovenske pismenosti i kulture. Svake godine brojnim kulturno-umetničkim programima odajemo počast slovenskim prosvetiteljima Ćirilu i Metodiju, koji su davne 863. godine odlučno otpočeli širenje pismenosti

Manjinski jezici u našoj državi neće i ne mogu brzo da nestanu. Potvrde toga stižu, naravno, od samih pripadnika manjina, koji se bore za svoj jezik, svoju kulturu, kao i od brojnih državnih institucija, iako se ponekad stiže utisak da se više priča o značaju manjina za našu državu nego što se konkretno radi na

Prema određenim istraživanjima, na svetu postoji između pet i šest hiljada autohtonih jezika, međutim mesečno umre najmanje jedan jez

među Slovenima. Ovaj praznik nas na određen način podseća da je potrebno neprestano širenje sopstvenog jezika i kulture, ali i poštovanje i usvajanje drugih kultura, jer na taj način doprinosimo kulturološkom diverzitetu svoje države, pa i šire.

Jezik, kao bitna karika u lancu raznolikosti, postaje sve ugroženiji. Prema određenim istraživanjima, na svetu postoji između pet i šest hiljada autohtonih jezika, međutim mesečno umre najmanje jedan jezik. Iako su ovakva dešavanja tipična za zemlje Latinske Amerike ili afričkog kontinenta, ne smemo da spokojno sedimo i tešimo se da tako nešto ne može da zadesi i našu državu, našu „Evropu u malom“.

Nedavno je jedan portal objavio članak o nestajanju jezičke raznolikosti u Novom Sadu, u gradu gde žive brojne nacionalne manjine. Članak je izazvao brojne komentare, i one saglasne sa napisanim, i, naravno, one koje ga osporavaju. Sagledavši trenutnu situaciju možemo da kažemo da je istina negde između.

unapređenju tog značaja. Podsetimo se samo privatizacije lokalnih medija i situacije koja je nastala nakon toga. Iako se često ističe da u mnogim medijima još uvek ima programa i na manjinskom jezicima, postoje i mediji koji su smanjili sadržaj na jezicima manjina ili su ih potpuno izbacili, dok, na primer, Javni servis Radio-televizije Srbije još uvek nema program na jezicima manjina. Problemi postoje i u oblasti obrazovanja, pre svega u visokim pragovima za formiranje odeljenja, kao i štampanja udžbenika.

Iako smo optimistički naveli da manjinski jezici u našoj državi neće iščeznuti, ovo stanje predstavlja pretnju za sve. Višegodišnje suočavanje sa problemima u obrazovanju, informisanju, oblasti kulture ili pravu na službenu upotrebu maternjeg jezika može uticati na to da pripadnici manjina polako posustanu i nesvesno se odreknu stečenih prava. A onda ćemo shvatiti šta znači iščezavanje jednog jezika.

M. N.

Празник със силно послание

Редакционната статия за този брой на бюлетина Minority News е написана в навечерието на Деня на славянската писменост и култура. Всяка година с многобройни културно-художествени програми отдаваме почит на славянските просветители Кирил и Методий, които през далечната 863 година са решително започнали разпространението на грамотност сред славяните. Този празник по своеобразен начин ни напомня, че е необходимо постоянно да пазим и развиваме собствения си език и култура, но също така да уважаваме и приемаме други култури, защото по този начин допринасяме за културното многообразие на страната ни и извън нея.

Езикът като важно звено във веригата на разнообразието е все по-уязвим. Според някои изследвания в света има между пет и шест хиляди автохтонни езика, но всеки месец умира поне един език. Въпреки че

могат бързо да изчезнат. Потвърждение за това твърдение са самите представители на малцинствата, които се борят за собствения си език и култура, както и многобройните държавни институции, въпреки че понякога се получава впечатлението, че повече се говори за значението на малцинствата за нашата страна, отколкото се действа конкретно за уважаването на това значение. Нека да си спомним само за приватизацията на местните медии и ситуацията, която последва. Често се подчертава, че в много медии все още има програми на малцинствените езици, обаче има и медии, които са намалили излъчването на малцинствените езици съдържание или са го изхвърлили напълно, а Радио-Телевизия на Сърбия, въпреки че е публичен сервиз, все още няма програма на езиците на малцинства. И в областта на образованието съществуват проблеми, а

Според някои изследвания в света има между пет и шест хиляди автохтонни езика, но всеки месец умира поне един език

такива явления са типични за страните от Латинска Америка или африканския континент, не трябва да седим спокойно и да се утешаваме, че такова нещо не може да сполети нашата страна, нашата „малка Европа“.

Неотдавна един портал публикува статия за изчезването на езиковото разнообразие в Нови Сад - града, в който живеят много национални малцинства. Статията предизвика многобройни коментари - и такива, които са съгласни с написаното и естествено онези, които го оспорват. Съблюдавайки сегашната ситуация, можем да кажем, че истината е някъде между двете становища. Малцинствените езици у нас няма и не

това са преди всичко високият ценз за формиране на паралелки и отпечатването на учебници. Въпреки че оптимистично твърдим, че езиците на малцинствата в нашата страна няма да изчезнат, настоящото състояние представлява заплаха за всички. Дългогодишното стълкновение с проблемите в областта на образованието, информирането, културата или правото на службена употреба на майчиния език може да принуди членовете на малцинствата да изгубят кураж и несъзнателно да се откажат от придобитите си права. Тогава обаче ще разберем какво означава изчезването на един език.

M. N.

NA INTERVJU

Radko Vlajkov, ambasador republike bugarske u Srbiji

Naš interes je da Srbija bude u Evropskoj uniji

U prvoj polovini prošle godine Republika Bugarska je predsedavala Savetom Evropske unije i tom prilikom smo razgovarali sa ambasadorom Republike Bugarske u Srbiji, Radkom Vlajkovim, kako o prioritetima tadašnjeg predsedavanja, tako i o položaju bugarske manjine u Srbiji. Skoro godinu dana nakon završetka predsedavanja a uoči Dana bugarske prosvete i kulture i slovenske pismenosti, veoma značajnog praznika za Bugarsku, kao i izbora za Evropski parlament, ponovo razgovaramo sa ambasadorom Vlajkovim – sumirali smo šestomesečno predsedavanje Savetom EU i pokušali da okarakterišemo trenutnu političku klimu unutar Evropskog parlamenta i moguće uticaje na dalje proširenje Evropske unije nakon izbora.

Beskrajno smo srećni što poštujemo delo svete braće Ćirila i Metodija, koji su svojim radom učinili mnogo zajedno sa svojim učenicima, ne samo za Bugare, već i za sve Slovence širom sveta

MN: Bugarska 24. maja obeležava Dan bugarske prosvete i kulture i slovenske pismenosti. Jednaje od malog broja zemalja u svetu u kojima je proslava obrazovanja i kulture državni praznik. Da li možete da nam nešto više kažete o poreklu i značaju ovog za vas veoma značajnog praznika?

RV: Mogu sa velikim zadovoljstvom da kažem da smo, i pre nego što je Bugarska preuzela predsedavanje EU, uložili velike napore da ubedimo naše partnere u Evropskoj uniji, države članice i evropske institucije da moramo usmeriti fokus Evropske unije, naše Evropske unije, ka zemljama zapadnog Balkana i da pitanje proširenja Evropske unije ustavimo u dnevni red Evropske unije. Smatram da smo tim našim naporima, još pre nego što smo preuzeli predsedavanje, postigli mnogo, naišli smo na puno razumevanje, dali smo ogroman broj argumenata da Evropska unija ne može biti ce-

melj za život. Tako da je to zaista svenarodni praznik koji se oduvek slavio, a da ljudi nisu bili primoravani da izlaze na ulicu kako bi pokazali svoje oduševljenje praznikom. Tada možete da vidite mnogo cveća, možete da vidite mnogo osmeha, možete da vidite veliku zahvalnost posebno prema ljudima u oblasti obrazovanja, kulture, koji su svojim radom vaspitali generacije Bugara kroz vekove. Tako da je to veoma lep praznik, koji proslavljaju i bugarske zajednice širom sveta. Ulazak Bugarske u Evropsku uniju 2007. godine već je ozakonio bugarski jezik kao jedan od jezika Evropske unije. Ono što je vrednije ne samo za Bugare, već i za Srbe i mnoge druge zemlje je da je ćirilčno pismo postalo treća zvanična azbuka u Evropskoj uniji - nakon latinične abecede i grčkog alfabeta, tu je i bugarska azbuka, tako da to što smo mi učinili važi i za Srbiju i njeno buduće članstvo. U čijenicima da je Vlada Srbije odlučila da 24. maj proglašeni zvaničnim državnim praznikom i u Srbiji, zaista vidim evropski pristup da možemo sačuvati svoj identitet i u Evropskoj uniji.

MN: Tokom predsedavanja Evropskom unijom u prvoj polovini 2018. godine, Republika Bugarska uložila je veliki napor kako bi se potvrdila evropska perspektiva zemalja Zapadnog Balkana. Pre tačno godinu dana, na samitu Bugarske unije i Zapadnog Balkana, lideri zemalja Evropske unije potvrdili su svoju trajnu i nedvosmislenu podršku evropskoj budućnosti ovog dela evropskog kontinenta. Da li ste uspešli da održite ovaj stepen podrške procesu evrointegracije Zapadnog Balkana i tokom predsedavanja zemalja koje su nakon vas preuzele tu funkciju?

RV: Mogu sa velikim zadovoljstvom da kažem da smo, i pre nego što je Bugarska preuzela predsedavanje EU, uložili velike napore da ubedimo naše partnere u Evropskoj uniji, države članice i evropske institucije da moramo usmeriti fokus Evropske unije, naše Evropske unije, ka zemljama zapadnog Balkana i da pitanje proširenja Evropske unije ustavimo u dnevni red Evropske unije. Smatram da smo tim našim naporima, još pre nego što smo preuzeli predsedavanje, postigli mnogo, naišli smo na puno razumevanje, dali smo ogroman broj argumenata da Evropska unija ne može biti ce-

Ulazak Bugarske u Evropsku uniju 2007. godine već je ozakonio bugarski jezik kao jedan od jezika Evropske unije. Ono što je vrednije ne samo za Bugare, već i za Srbe i mnoge druge zemlje je da je ćirilčno pismo postalo treća zvanična azbuka u Evropskoj uniji

lovita sve dok na karti imamo belu mrlju koja pokriva tih šest zemalja. To je jako dodatni podstatak reformama u Srbiji, jer je jasno da za učlanjenje u Evropsku uniju moraju da se ispune određeni kriterijumi, ali, da bi se ispunili ti kriterijumi, moraju biti sprovedene mnoge regulacije studentima. Svako od njih se seća godina kada je učio ćirilčno pismo, godina tokom kojih je dobio obrazovanje koje mu je dalo te-

što se radi zato što to Brisel želi. To je nešto što se radi u interesu građana Srbije. Veoma je važno da ljudi shvate da će im bolji život biti obezbeđen boljom organizacijom društva, boljom organizacijom države. Jer mi primenjujemo modele koji su se decenijama dokazivali u najnaprednijim zemljama Evrope. Na osnovu bugarskog iskustva mogu da kažem da su reforme u našoj zemlji nailazile na otpor ljudi, jer je došlo do određenih promena u oblasti privrede ili u drugim oblastima, ali su ljudi razumeli njihov smisao. I ako danas pitate bilo kog Bugarina da li želi da izade iz Evropske unije, siguran sam da to niko neće želiti, jer su prednosti života u Evropskoj uniji očigledne.

MN: Sofijski plan prioriteta, koji je usvojen tokom samita, definisao je nove mere saradnje sa regionom. Koji su konkretni koraci preduzeti u vezi sa tim prethodnih 12 meseci?

RV: Možda bi trebalo da se nadovežem na odgovor na Vaše prethodno pitanje i da naglasim da je za Bugarsku, nakon završetka predsedavanja, pa sve do danas - a i ubuduće, to dugoročna obaveza i da će u okviru Evropske unije nastaviti da radi da se pitanje Srbije i drugih zemalja zapadnog Balkana održi u vrhu dnevnog reda. Mi smo preuzeli obavezu da, dok Srbija i druge zemlje ne postanu članice Evropske unije, doprinosimo promenama u njima, njihovom boljem tretmanu u Evropskoj uniji, i to ćemo na-

staviti da radimo. Mi se trudimo da na svaki način pomognemo - i kao zemlja na bilateralnoj osnovi i kao članica Evropske unije. Vi znate da se na osnovu Sofijske deklaracije i drugih formata stalno pronalaze i dodeljuju razna sredstva, realizuju se različiti projekti u mnogim oblastima. Naveo bih samo neke od tih oblasti. To je pre svega razvoj infrastrukture u regionu, energetska povezanost, povezanost ljudi, ako hoćete, svi ti obrazovni programi koji čine Erasmus 2, povezanost je i ukidanje rominga najpre između zemalja regiona i sve aktivnosti koje se preduzimaju kako bi se najpre smanjio, a u perspektivi

za Evropsku uniju, ako hoćete, i za građane bilo koje zemlje, najopasnije bi bilo da nacionalizam, da ekstremni nacionalizam izbjie na vrh: Radko Vlajkov

ukinuo roming sa Evropskom unijom. Svaka od ovih aktivnosti usmerena je na pripremu Srbije i drugih zemalja za članstvo u Evropskoj uniji. Na primer, 190 miliona evra namenjeno je železničkoj i lučkoj infrastrukturi, 11 novih projekata, biće modernizovano više od 300 kilometara železničkih pruga, 400 kilometara putne infrastrukture, biće izgrađen Koridor 8 koji je značajan za ceo region, paket energetske efikasnosti na zapadnom Balkanu - 30 miliona evra obezbeđeno je iz budžeta Evropske unije, već sam pomenuo obrazovanje i mobilnu telefoniju.

MN: Izbori za Evropski parlament održavaju se upravo u vreme našeg intervjua. Kako će, po Vama, izražena polarizacija u Evropskom parlamentu koja se očekuje nakon ovih izbora, uticati na proces proširenja Evropske unije?

RV: Pitanje, veoma aktuelno pitanje. Tačno je da su ovog puta izbori za Evropski parlament drugačiji od prethodnih, jer je u proteklom periodu Evropska unija prošla kroz složene krize, čak je i mnogo skeptika koji kažu da će se Evropska unija raspasti, da Evropske unije neće biti, itd. Ja, međutim, mislim da su upravo te krize poslednjih godina učinile Evropsku uniju jačom. Sa stanovišta bugarskog društva, mogu kategorički da tvrdim da je naše opredeljenje jaka Evropska unija, ali ovi izbori u velikoj meri neće biti nacionalni izbori. Ovi izbori će u velikoj meri odlučivati o trendovima razvoja Evropske unije. Za Evropsku uniju, ako hoćete, i za građane bilo koje zemlje, najopasnije bi bilo da nacionalizam, da ekstremni nacionalizam izbjie na vrh. Molim se da se to ne dogodi. Izgledi za to nisu veoma veliki, ali takvi rizici ipak postoje. Veoma dobro razumem da su ovi izbori bitni za zemlje kao što je Srbija, jer će se nakon ovih izbora videti da li će se zadržati trenutni odnos snaga u Evropskom parlamentu a zatim i u Evropskoj komisiji, što mi slin da je najbolje za Srbiju i ostale zemlje regiona, jer je sadašnja vladajuća većina dokazala svoj odnos prema proširenju. A mi ćemo biti naj-sjajnije crevena lampica koja će stalno sijati, jer ćemo neprekidno biti ti koji će visoko držati zastavu takvog dnevnog reda. Tako mislim da je očuvanje sadašnjeg odnosa snaga u Evropskom parlamentu i Evropskoj komisiji najbolje za Srbiju i zemlje zapadnog Balkana. **MN**

MN: Bugarska otbeležava Dena na bugarskom pismenosti na 24. maj. Taj je jedna od malokulturni strani u svetu, kđeto čestovanje na obrazovanieto i kulturaena nacionalen praznik. Možete li da mi kažete nešto poviece za proishoda i značenieto na tozi Vasi golim praznik?

RV: Budući da je to čudesan vđp,os, zašto naistina 24. maj je naj-svetliji praznik za vsiki jedin bugarin. Nije sme štastlivi, e tozi praznik e ne samo za Bugarija. Toj e za vsicki strani, koito sa bili svđzrani ili sa svđzrani sa kirilicita, a deloto na svetite brata Kiril i Metodij. Povoliete mi da kađa dve dumi za istorijata - kak se e otbeležaval tozi praznik prez vekovete. Oše ot 11-i vek ćrkvata praznuva 24. maj kao Den na svetite brata Kiril i Metodij. Oše ot 11-i vek! Sami razbirate, e tova e jedna mnogo dđlgoletna tradicija. A kato smesen građanski i ćpr-

Intervju u celini na srpskom i bugarskom jeziku možete pročitati na www.danas.rs i minoritynews.rs

Naj-opasnoto za Evropski sđz, ako štete, i za građanite na vsjaka jedna ot delna država, bi bilo, ako nacionalizmt, ako krajniji nacionalizmt, vđme vđh: Radko Vlajkov

Radko Vlajkov, poslanik na Republika Bugarska u Srbiji

Nash interes e Srbija da bude v Evropski sđz

V prvata polovina na minalata godina Republika Bugarska predsedatelstvavše Svđeta na Evropski sđz i po tozi povod razgovarjame s poslanika na Republika Bugarska v Srbija Radko Vlajkov kako za prioritete na Bugarskoto predsedatelstvo, taka i za položenieto na bugarskoto malđcino v Srbija. Pochi jedna godina sled priključavneto na Bugarskoto predsedatelstvo i v navečerieto na Dena na bugarskata prosveta i kultura i na slavjanskata pismenost, otovo razgovarjame s poslanik Vlajkov - otobojshme šestmeseschnoto Bugarsko predsedatelstvena Svđeta na ES i se optahme da ocenim momentnija politicheski klimat v ramkite na Evropski parlament i vđzmognoto vlijanie za po-natashnoto razširjavane na Evropski sđz sled izborite.

MN: Bugarska otbeležava Dena na bugarskoto pismenost na 24. maj. Taj e jedna ot malokulturni strani v sveta, kđeto čestovanje na obrazovanieto i kulturaena nacionalen praznik. Možete li da mi kažete nešto poviece za proishoda i značenieto na tozi Vasi golim praznik?

RV: Budući da je to čudesan vđp,os, zašto naistina 24. maj je naj-svetliji praznik za vsiki jedin bugarin. Nije sme štastlivi, e tozi praznik e ne samo za Bugarija. Toj e za vsicki strani, koito sa bili svđzrani ili sa svđzrani sa kirilicita, a deloto na svetite brata Kiril i Metodij. Povoliete mi da kađa dve dumi za istorijata - kak se e otbeležaval tozi praznik prez vekovete. Oše ot 11-i vek ćrkvata praznuva 24. maj kao Den na svetite brata Kiril i Metodij. Oše ot 11-i vek! Sami razbirate, e tova e jedna mnogo dđlgoletna tradicija. A kato smesen građanski i ćpr-

Vlizaneto na Bugarska prez 2007 godina v Evropski sđz vech uzakonil bugarski jezik kato jedin ot ezicite na Evropski sđz. No tova, koeto e mnogo po-ćeno, ne samo za bugari, a i za sđrbi i za mnogo drugi državi

tova, koeto e mnogo po-ćeno, ne samo za bugari, a i za sđrbi i za mnogo drugi državi, e, e kirilicita e tretata oficijalna azbuka v Evropski sđz - sled latinicita i grćkata azbuka. Taka e tova, koeto nje sme napravili, e i za Srbija i za nejnoto bđdećno ćlenstvo. Taka e v tova vđđdam, vđv fakta, e sđrbskoto pravitelstvo vze reshение za objavvane na 24. maj za oficijalen praznik i v Srbija, az vđđdam naistina jedin evropski podhod da mođem da zaštitim svojata samobitnost i identičnost v Evropski sđz.

MN: Po vreme na Bugarskoto predsedatelstvo na Evropski sđz prez prvata polovina na 2018 godina Republika Bugarska položi golimi usilija da potvđdi evropskita perspektiva na stranite ot Zapadnite Balkani. Tочно predi jedna godina, na Svđzata na vđrha na Evropski sđz i Zapadnite Balkani, liderite na stranite ot Evropski sđz potvđdihše svojata trajna i nedvusednena podhrena za evropskoto bđdeće na tozi ćast ot evropski kontinent. Usđjajte li da zapazite tova nivo na podhreata za evrointegracijonija proces na Zapadnite Balkani i po vreme na predsedatelstvom na stranite, koito poeha tozi rola sled Vas?

RV: Mođa da kađa s ogromno udovolstvenie, e oše predi Bugarska da poeme svoeto predsedatelstvo nje polođime neimovernija usilija, za da ubedim našite partnjori v Evropski sđz, državite-ćlenki, evropski institucija, imenno v neobojshimosta da vđrнем focusa na Evropski sđz, na našija Evropski sđz, kđm državite ot Zapadnite Balkani, da vđrнем temata za razširjavaneto na Evropski sđz v dnevnija red na Svđza. Nje s tozi naši usilija oše predi da poemim predsedatelstvoto sđmjam, e postignahme mnogo. Namernihme pđlno razbirane, dađohme ogromnija argumnti za tova, e Evropski sđz nje mođe da bđde ćlosten, dokato imame na kartata jedno bjlo petno, kđeto sa tozi 6 strani. Tova dađe dopđlnitnen impulz za reformite v Srbija, tđj kato e jasno, e za da se stigme do Evropski sđz, tđjba da se izpđlnjat otredeni kriteriji. A za da se izpđlnjat tozi kriteriji, tđjba da se izpđlnjat mnogo reformi. Tova, koeto mnogokratno sme kazvali i sme razgovarjali tuk s našite sđrbski partnjori, e, e tozi reformi nje tđjba građanite na Srbija da gi razbirat kato nešo, koeto se pravi, zašto Brijksel go iska. Tova e nešo, koeto se pravi v interes na sđrbski građanin. Mnogo e važno horata da razberat tova, e po-dobriat im život e bđde garantiran ot po-dobrata organizacija na obštvoto, ot po-dobrata organizacija na državata. Vse pak nje sledvame modeli, koito desetiletija nared sa se dokazali v državite, koito sa naj-prosperirajici v Evropa. Az mođa da kađa tova vđz osnova na bugarski opit. V načaloto reformite unak sđrećhja svđpovivata na hora, zašto se stigahme do redicja promeni v različni sferi na ikonomikata ili v drugi sferi. No horata razbraha smisla. I ako dnese pitate jedin bugarin, iska li da izleze ot Evropski sđz, sigurne sđm, e nikoi nje mođa da iska da izleze. Zašto sa očevidni predimstvata na životu v Evropski sđz.

MN: Prilietajto po vreme na sđrećata Sofijski dnevnen red otredeli novi merki za svđrudničestvo s regiona. Kakvi konkretni stđlki sa preprieti v tova otnošenie prez posledniti 12 meseca?

RV: Mođe bi da sđetata, da svđzra sa otgovora na predišnija Vi vđp,os, da podćertata i tova, e za Bugarija sled kđra na predsedatelstvoto, do den dneshen, a i zana pred e jedin dđlgosroćen angađiment i e predđđži da raboti aktivno v ramkite na Evropski sđz za zađrđžane visoko v dnevnija red na temata za Srbija i otstanalite državi ot Zapadnite Balkani. Nje sme poeli jedin angađiment. Dokato Srbija i drugite strani ne stanat ćlenki na Evropski sđz, nje da doprinasmje za promenite v tđj, za po-dobroto im vđpri-

evane v Evropski sđz, nje e predđđjavame. Nje sme starame po vsjakkv način da pomagame i kato država na dvustrana osnova, i kato Evropski sđz. Znaete, e po linija i na Sofijski deklaracija i na različni drugi formi neprekćsnato se namirat, otguskat se različni sredstva, realizirat se različni projekti v naj-različni oblasti. Bih izbril samo njeкои ot tezi oblasti. Tova e predi vsiċno razvite na infrastrukturna v regiona, na enerđijnata svđzranost, vđboće na ćjlatu svđzranost i među hora, ako štete, vsiċni tezi obrazovatelni progami, koito sa Erazm+. Svđzranost e, ako vzeteme otpadaneto na rouminga prvvo među državite ot regiona. I vech vsiċni deđvija, koito se predpriemat prvvo načalno za namalvane, a v perspektiva i otpadane na rouminga s Evropski sđz. Vsjaka jedna ot tezi deđvosti e nasočena kđm podgotovkata na Srbija i otstanalite državi kđm Evropski sđz. Napri-mer, 190 miliona evro se otguskat za železopotnata i pristanićna infrastrukturna, 11 novi projekta, e bđdat modernizirani poveć ot 300 kilometra železopotnija linija, 400 km pđtna infrastrukturna, Koridor nojer 8 e bđde izgrađen, koito ima otnošenje kđm ćjelia region, paketa za enerđijnata efektivnost v Zapadnite Balkani - 30 miliona evro sa predvideni ot budđeta na Evropski sđz.

MN: Izborite za Evropski parlament se provjedat točno po vreme na našeto intervjua. Sporid Vas, kak izražanata polarizacija v Evropski parlament, koito se otkačva sled tezi izbori, e se otrazi vđrhu na procesa na razširjavane na Evropski sđz?

RV: Budv vđp,os, mnogo aktuelen vđp,os, Naistina tozi pđt izborite za Evropski parlament sa po-osobeni, otkolikoto predhodnija. Zašto prez tozi period Evropski sđz miña prez složni krizi. Dori ima mnogo sketpitiċi, koito kazvat, e Evropski sđz e se razpadne, Evropski sđz njamo da go ima i taka natatđk. No az sđmjam, e točno tezi krizi prez posledniti godini napraviva Evropski sđz po-silnen. Poše ot pđdna točka na bugarskoto obštvoto mođa kategoriċno da

Nje sme bezkrajno štastlivi, e ubavame deloto na svetite brata Kiril i Metodij, koito sa napravili mnogo - te i tehniċte ućenici, sđs svoeto delo ne samo za bugarite, no i za vsiċki slaviani po sveta

kađa, e našeto predpohitanie e jedin silen Evropski sđz. No tezi izbori v mnogo golima stepen njamo da bđdat nacionalni izbori. Tezi izbori v mnogo golima stepen e izbrat tendencija na razvitiemto na Evropski sđz. Naj-opasnoto za Evropski sđz, ako štete, i za građanite na vsjaka jedna ot delna država, bi bilo, ako nacionalizmt, ako krajnija nacionalizmt, vđme vđh. Tova se mođa da ne stanee. Perspektivite za tova ne sa mnogo visoki, no vse pak sđstvestvovat takvija riskove. Az razbiram mnogo dobre, e tezi izbori imat značenje za strani kato Srbija. Zašto sled tezi izbori e se vidi, ako se zapazi prilietajto seđasnoto sđtošenie na silite v Evropski sđz i sled tova v Evropskita komisija, az sđmjam, e tova e naj-dobroto za Srbija i otstanalite državi. Zašto tozi upravlensćna vđrshka dokaz otnošenieto si kđm razširjavaneto. I nje sme bđdeni-silnata ćhervena lamplika, koito neprekćsnato se svetie, e bđdem neprekćsnato onzi instument koito e bđde visoko tozi dnevnen red. Taka, e az sđmjam, e zapazvaneto na dosedashnoto sđtošenie na silite v Evropski sđz i v Evropskita komisija e naj-dobroto i za Srbija, i za državite ot Zapadnite Balkani. **MN**

BUGARSKA ZAJEDNICA

Bugarska ulaže 180.000 leva u modernizaciju istorijskog kompleksa „Neškov vrh” kod Caribroda

Sporazum o dodeljivanju bespovratne finansijske pomoći Republike Bugarske opštini Caribrod potpisali su 9. maja ambasador Republike Bugarske u Srbiji, Radko Vlajkov, i predsednik opštine Caribrod, Vladica Dimitrov.

Bugarska je opredelila 180.000 leva za izgradnju elektro-infrastrukture kompleksa „Neškov vrh” – projekta koji je od izuzetno značaja za lokalnu zajednicu sa velikom bugarskom populacijom. Projekat, koji se sprovodi u okviru bugarskog programa razvojne saradnje, finansiran je od strane Ministarstva spoljnih poslova Republike Bugarske.

Spomen-kosturnica „Neškov vrh” je jedan od najznačajnijih kulturno-istorijskih spomenika u Srbiji i Bugarske. U njoj počivaju kosti poginulih srpskih i bugarskih vojnika u ratu 1885. godine.

Projekat je deo programa Bugarske za razvojnu pomoć za ukupno 9 zemalja Zapadnog Balkana i Istočnog partnerstva u iznosu od oko 3,5 miliona leva. U Srbiji će se finansirati više projekata pored ovog u Bosilegradu, poput programa za približavanje srpskog i evropskog obrazovanja i drugih projekata. Na sastanku u Sofiji u aprilu ove godine sa ministarkom za evropske integracije Jadrankom Joksimović, zamenica premijera i ministarka spoljnih poslova Republike Bugarske, Ekaterina Zaharieva, istakla je važnost koju Bugarska daje ovim projektima i navela je da će se i u budućnosti nastaviti sa ovim programom podrške.

Spomen-kosturnica „Neškov vrh” je jedan od najznačajnijih kulturno-istorijskih spomenika u Srbiji i Bugarske. U njoj počivaju kosti poginulih srpskih i bugarskih vojnika u ratu 1885. godine

Na ceremoniji potpisivanja u Caribrodu, bugarski ambasador Radko Vlajkov rekao je da je Dan Evrope poseban za građane Caribroda. „Osim tradicionalnog djurdjevdanskog hodočašća do spomenika „Neškov vrh” danas potpisujemo i sporazum, koji je temelj za realizaciju projekta koji je važan i za turizam i za istorijsko pamćenje”, rekao je bugarski ambasador. Ambasador Vlajkov je rekao i da će ambasada u Beogradu, nakon realizacije ovog projekta, nastaviti da saradjuje sa opštinom i na drugim važnim projektima. Radko Vlajkov je istakao da kroz ovu pomoć bugarska država ukazuje na važnost podrške bugarskim zajednicama u zemljama Zapadnog Balkana i Istočnog partnerstva. Na taj način Bugarska podržava i demokratske procese i evropsku integraciju Srbije i drugih zemalja.

Predsednik opštine Caribrod Vladica Dimitrov izrazio je zahvalnost za podršku Vlade Republike Bugarske opštini Caribrod. Naglasio je da će opština i bugarska država, nakon mnogo godina, zajedničkim naporom pretvoriti ovu spomen kosturnicu u simbol pomirenja. Dimitrov je rekao i da je ovaj događaj najbolja poruka koja se mladim i budućim generacijama može uputiti na Dan Evrope.

Izvor: Ambasada Republike Bugarske

Dan slovenske pismenosti i kulture

Ambasada Republike Bugarske i Ambasada Republike Slovačke, u saradnji sa Ministarstvom kulture i informisanja Republike Srbije, organizovali su manifestaciju „Dan slovenske pismenosti”

Svake godine se 24. maj u državama srednje, jugoistočne i istočne Evrope obeležava kao Dan slovenske pismenosti i kulture. U sećanje na braću Ćirila i Metodija koji su 863. godine krenuli iz Carigrada, s namerom da šire pismenost i hrišćanstvo u tadašnjoj Panoniji i Velikomoravskoj kneževini, i kasnije na taj način povezali milione Slovena, na ovaj dan se održavaju brojni kulturno-umetnički programi.

Stvaranjem prvog slovenskog pisma – glagoljice, prvog slovenskog alfabeta, koji se koristio za prevođenje Starog zaveta, kao i crkvenih knjiga, vizantijska braća su stvorila prvi slovenski književni jezik i postavila temelj slovenske književnosti. Ove činjenice su i više nego dobar razlog da se svake godine ne samo u našoj državi, već i u drugim evropskim zemljama, ukazuje na njihov doprinos slovenskoj pismenosti i kulturi uopšteno, odnosno da se ukaže na kulturno nasleđe i afirmiše slovenska književnost, muzika, slikarstvo.

U Beogradu je obeležavanje ovog praznika počelo u parku kod Vukovog spomenika, gde su ambasadori Bugarske, Slovačke, Češke, Hrvatske, Belorusije, Ukrajine, vršilac dužnosti ambasadora Republike Severne Makedonije, diplomate iz ambasada Rusije i Crne Gore, predstavnici Ministarstva spoljnih poslova Republike Srbije i studenti koji studiraju bugarski jezik na Univerzitetu u Beogradu položili cveće na spomenik Ćirilu i Metodiju. U večernjim satima, Ambasada Republike Bugarske i Ambasada Republike Slovačke, u saradnji sa Ministarstvom kulture i informisanja Republike Srbije, organizovali su manifestaciju „Dan slovenske pismenosti”. Manifestacija je održana u Kombank dvorani, gde je najpre otvorena izložba „Tragovi Ćirila i Metodija – fotografska biografija patrona Evrope”, autora Pavla Demeša, prvog slovačkog ministra međunarodnih odnosa, nakon čega su usledili koncerti AKUD „Ivo Lola Ribar” i gostujućeg ansambla iz Bugarske, „Bulgare”.

Usvajanjem Predloga zakona o dopunama Zakona o državnim i drugim praznicima, od sledeće godine Dan slovenske pismenosti obeležavaće se u našoj zemlji kao radni praznik na državnom nivou.

MN

Ден на славянската писменост и култура

Посолството на Република България и Посолството на Република Словакия организираха със съдействието на Министерството на културата и информиранието на Република Сърбия манифестацијата „Ден на славянската писменост”

Всяка година в страни от Централна, Югоисточна и Источна Европа 24 май се отбелязва като Ден на славянската писменост и култура. В памет на светите братя Кирил и Методий, които през 863 година тръгват от Цариград с намерението да разпространяват писмеността и християнството в тогавашната Панония и Великоморавско княжество и по този начин по-късно свързват милиони славяни, се провеждат множество културно-художествени програми.

Със създаването на първата славянска азбука – глаголицата, която е използвана за превеждане на Стария завет, както и на църковни книги, византийските братя създават първия славянски литературен език и полагат основите на славянската литература. Тези факти са повече от добър повод всяка година не само в нашата страна, но и в други европейски страни да се подчертава техният принос към славянската писменост и култура като цяло, т.е. да се обърне внимание на културното наследство и да се утвърждава славянската литература, музика, живопис.

В Белград отбелязването на този празник започна в парка край Вуков паметник, където посланиците на България, Словакия, Чешката република, Хърватия, Беларус, Украйна, и.д. посланик на Северна Македония, дипломати от посолствата на Русия и Черна гора, представители на Министерството на външните работи на Република Сърбия и студенти, изучаващи български език в Белградския университет, поднесоха цветя пред паметника на Кирил и Методий. В празничната вечер Посолството на Република България и Посолството на Република Словакия организираха със съдействието на Министерството на културата и информиранието на Република Сърбия манифестацијата „Ден на славянската писменост”. Манифестацијата се проведе в зала „Комбанк”, където най-напред бе открита изложбата „Следите на Кирил и Методий – фотоаграфска биография на покровителите на Европа”, чийто автор е първият словашки министър на международните отношения Павел Демеш, а след това се проведоха концертите на АКХД „Иво Лола Рибар” и гостуващия ансамбъл от България „Българе”.

След приемането на закона за допълнение на Закона за държавните и други празници, от следващата година Денят на славянската писменост ще се отбелязва в нашата страна като работен празник на държавно ниво.

MN

България помага за модернизацията на историческия комплекс „Нешков връх” край Цариброд с помощ от 180 000 лева

Споразумение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ от Република България за община Цариброд бе подписано на 9 май 2019 г. от посланика ни в Сърбия Радко Влайков и кмета на града Владика Димитров.

Страната ни отпуска 180 000 лева за изграждането на електрифицирана инфраструктура на комплекса „Нешков връх” – проект, който е от изключително значение за местната общност с преобладаващо българско население. Проектът се реализира по линия на българската политика за сътрудничество за развитие и е финансиран от бюджета на Министерството на външните работи.

Паметникът-костница „Нешков връх” е сред най-значимите културно-исторически паметници в историята на България и Сърбия. В него почиват костите на загиналите българи и сръбски войници във войната от 1885 г.

Проектът е част от общата програма на България за помощи за развитие на общо 9 държави от Западните Балкани и Источното партньорство на стойност от близо 3,5 млн. лева. В Сърбия ще бъдат финансирани още проекти в Босилеград, програми за сближаване на сръбското и европейското образование и други. На среща в София през април т.г. с министъра за европейската интеграция на Република Сърбия Ядранка Йоксимович вицепремиерът и министър на външните работи Екатерина Захариева подчерта важно значение, което България отдава на тези проекти, и увери, че усилията на страната ни в това отношение ще продължат.

На церемонията по подписване днес в Цариброд българският посланик Радко Влайков

Паметникът-костница „Нешков връх” е сред най-значимите културно-исторически паметници в историята на България и Сърбия. В него почиват костите на загиналите българи и сръбски войници във войната от 1885 г

заяви, че днешният Ден на Европа е по-специален за гражданите на Цариброд. „Освен с традиционния вече Гергьовденския пробег до паметника „Нешков връх”, той съвпада и споделянето на споразумението, с което се полага основата на реализацията на този важен за туризма и за историческата памет проект”, заяви българският посланик. Той посочи, че посолството в Белград ще продължи да работи с общината по реализацията и на други важни проекти. Радко Влайков подчерта, че чрез тази помощ българската държава оказва важно съдействие на българските общности в страните от Западните Балкани и Источното партньорство. България подпомага по този начин и демократичните процеси и европейската интеграция на държави като Сърбия.

Кметът на Цариброд Владика Димитров изрази благодарност за подкрепата, която българското правителство оказва на община Цариброд. Той изтъкна удовлетворението си, че след дълги години общината и българската държава с общи усилия ще превърнат паметника-костница в символ на помирението. Владика Димитров посочи, че днешното събитие е най-доброто послание, което може да се изпрати в Деня на Европа към младите и бъдещите поколения.

Izvor: Посолство на Република България

За обнову Doma kulture u Ivanovu Bugarska daje 10.000 evra

Ministarstvo spoljnih poslova Republike Bugarske opredelilo je sredstva za obnovu Doma kulture u Ivanovu. Sporazum o bespovratnoj finansijskoj pomoći potpisan je u Pančevu. Ivanovo je jedno od retkih mesta gde žive banatski Bugari-Palčeni.

Ivanovo je najmanje mesto na teritoriji Grada Pančeva, ali poznato po specifičnoj kulturi. U njemu zajedno žive Srbi, Bugari i Mađari, koji kroz različite manifestacije neguju i čuvaju svoj identitet. Mesto okupljanja – Dom kulture, otuda i donacija bugarske vlade koja će značiti meštanima tog sela.

„Pomoć nije velika ali smatram da dolazi u pravom trenutku. Kada sam posetio Ivanovo,

sami ljudi su pričali o tome da je potrebna obnova Doma u kojem neguju svoju kulturu. Ono što mene impresionira je kada slušam himnu Ivanova u kojoj se peva o Bugarima, Srbima i Mađarima i to zaista dokazuje koliko je Ivanovo specifično, koliko čuva tradiciju i koliko je važan taj Kulturni dom za sve meštane”, kaže Radko Vlajkov, ambasador Republike Bugarske.

„Došlo je do toga da se jedna velika stvar uradi za naš Dom kulture i tim novcem ćemo sanirati veliku salu, uradićemo nov plafon. Donacija je oko 10.000 evra”, govori Marko Guran, direktor Doma kulture u Ivanovu.

Inače, Ivanovo je jedno od retkih mesta gde žive banatski Bugari koji se već godinama

Ivanovo je najmanje mesto na teritoriji Grada Pančeva, ali poznato po specifičnoj kulturi. U njemu zajedno žive Srbi, Bugari i Mađari

trude da kroz radionice sačuvaju svoj folklor i običaje, kao i palčenski jezik / koji lagano odumire.

„Tamo složno već vekovima žive i Srbi i Sekelji Mađari i banatski Bugari, oni su napravili kroz suživot jednu specifičnu kulturu, a Dom je svakako mesto gde oni to mogu da neguju, razvijaju i pokažu drugima”, napominje Saša Pavlov, gradonačelnik Pančeva.

Obnova Doma kulture trebalo bi da bude završena do kraja leta.

Izvor: RTV

България дава 10 000 евро за обновяването на Дома на културата в Иваново

Министерството на външните работи на Република България дарява средства за реконструкцията на Дома на културата в Иваново. Споразумението за дарението бе подписано в Панчево. Иваново е едно от малкото места, където живеят банатските българи-палчени.

Иваново е най-малкото населено място на територията на град Панчево, но е известно със своята специфична култура. В него заедно живеят сърби, българи и унгарци, които чрез различни прояви съхраняват своята идентичност. Сборното им място е Домът на културата, оттам и дарение на българското правителство, което ще бъде значимо за жителите на това село.

„Помощта не е голяма, но мисля, че идва в точното време. Когато посетих Иваново,

самите хора говориха за необходимостта от обновяване на Дома, в който да съхраняват своята култура. Това, което ме впечатлява, е когато слушам химна на Иваново, в който се говори за българите, сърбите и унгарците, и това наистина доказва колко специфично е Иваново, колко е запазена традицията и колко важен е Домът на културата за всички местни хора”, казва Радко Влайков, посланик на Република България.

„Ето, че голямо нещо ще се направи за нашия Дом на културата. С тези пари ще ремонтираме голямата зала, ще направим нов таван. Дарението е около 10 000 евро”, казва Марко Гуран, директор на Дома на културата в Иваново.

Иваново е едно от малкото места, където живеят банатски българи, които от го-

Иваново е най-малкото населено място на територията на град Панчево, но е известно със своята специфична култура. В него заедно живеят сърби, българи и унгарци

дини се опитват чрез различни прояви да запазят своя фолклор и обичаи, както и палчанския си език, който постепенно умира.

„Тук от векове живеят сговорно сърби, сечел унгарци и банатски българи, те са създали специфична култура чрез съжителството си, а Домът на културата със сигурност е мястото, където те могат да я съхраняват, развиват и показват на другите”, подчертава Саша Павлов, градоначалник на Панчево.

Обновяването на Дома на културата трябва да приключи до края на лятото.

Izvor: PTB

